

Metz je padel; nemška linija se lomi

SPORAZUMMED TITOM IN ZAMEJNO VLADO

Tito postane premijer v novi vladi, medtem ko Šubašić postane član regentskega sveta

LONDON, 19. nov. — Tu je bilo nocoj poročano, da je bil med Narodnim osvobodilnim svetom maršala Tita in zamejno jugoslovansko vlado v Londonu dosežen sporazum, glasom katerega se ima v Jugoslaviji v bližnji bodočnosti vpostaviti regentski svet, medtem ko bo ljudstvo po končni vojni s plebiscitom odločilo, da-li se kralj Peter vrne na prestol.

Kakor se poroča, določa sporazum, da maršal Tito postane ministriški predsednik v novi jugoslovanski vladi, ki bo štela 28 članov in bodo v nji sedeli zastopniki Osvobodilnega sveta in zamejne vlade. Sedanji premijer dr. Ivan Šubašić ima postati eden izmed treh članov regentskega sveta.

Državni ministri za vseh šest provinc

Po tem poročilu bo v novi vladi vsaka izmed šestih provinc Jugoslavije imela svojega državnega ministra, ki bo odgovarjal predvojnemu banom. Tako bodo v kabinetu sedeli državni ministri, ki bodo zastopali Srbijo, Hrvaško, Hercegovino, Črno goro, Slovenijo in Bosno.

Poučeni krogi pravijo, da bo nova jugoslovanska državna uredba naznanjena čez dva tedna.

Rusija in Anglija sta igrali važno vlogo

Maršal Tito se že nahaja v Moskvi, in pričakuje se, da bo dospel vsak čas tja tudi Šubašić. Tukaj obstoji vtis, da bo uradno naznanilo objavljeno po razgovorih, ki jih bosta imela Tito in Šubašić s premijerem Stalinom.

Pri dosegu sporazuma je igrala važno vlogo tako Britanija kot Rusija. Britanija ni skušala prikriti, da je naklonjena kralju Petru, medtem ko je Rusija odločno stala za maršalom Titom, ampak obe sta videli nujno potrebo sporazuma med obema skupinama.

PLINSKA DRUŽBA MORA VRNITI DVA MILIJONA

COLUMBUS, 20. novembra. — Državna komisija za javne naprave je včeraj odločila, da mora East Ohio Gas Co. vrniti svojim konzumentom v Clevelandu okrog dva milijona dolarjev, ker je bila nadplačana, obenem pa je za prihodnji dve leti določila novo lestvico cen, glasom katere bo imela družba okrog milijon dolarjev manj dohodkov kot pa jih dobiva po obstoječi lestvici. Odločitev je rezultat 6-letne legalne bitke med clevelandsko mestno vlado in plinsko korporacijo.

Sila kola lomi... obupni klic klerikalnega vodje ob enajsti uri... je za Tita

(Govoril slovenski duhovnik dr. Lojze Kuhar 8. septembra iz Londona.)

Dr. Lojze Kuhar, avtor teh govorov, ki so bili oddajani "domobranci" preko londonskega radia, je znani duhovnik, urednik ljubljanskega SLOVENCA pred invazijo in eden glavnih voditeljev Slovenske Ljudske Stranke. Deset dni pred vdorom Hitlerjeve morilske tolpe v Slovenijo in Jugoslavijo je v družbi bivšega tajnika stranke, g. Franca Gabrovška, odpotoval v London, da od tam nadaljujeta aktivnosti SLS in držita vezi z voditelji stranke v Ljubljani, dokler bo Slovenija pod okupacijo. V Londonu je tudi vršil službo jugoslovanskega poslanika pri zamejni Poljski vladi in vodil kampanjo med Slovenci in inozemstvom za ohranitev stranke. Ker pri tem delu v Ameriki slovenski ministri Snoj ni uspel radi aktivnosti SANSa, je bil na njegovo mesto poslan g. Gabrovšek. Ta je izza kulis vodil vso kampanjo proti Osvobodilni fronti in partizanom, proti Louisu Adamiću in proti SANSu. Tudi ta poizkus je spodletel, dasi je Zveza slovenskih župnij potrošila precej denarja za razne brosure in tiskovine, v katerih se je opisovala borba Osvobodilne fronte kot zločinska moritev slovenskega naroda od strani "komunistov" itd. Ob "dvanajsti uri" pa je stranka poslala gospoda Snoja v domovino, da reši stranko pečata narodnega izdajstva, domobranci pa reši čast in mladost življenja s tem, da jih pelje v Osvobodilno fronto in k zaveznikom. Istočasno je dr. Kuhar prekinil svoj dolgi molk ter izjavil, da "... Sno-

jeva misija v domovini pomeni... da se odrečemo javno in brez pridržkov vseh tistih (oseb), ki so neposredno ali posredno skrivni, da je sovražnik mogel dobiti le enega Slovenca za prisego zvestobe proti lastnim bratom in proti zaveznikom." Njegov bivši tovariš g. Gabrovšek pa je bil imenovan za kaplana pri fari sv. Vida v Clevelandu. Ti govori so nadaljni dokaz o pravilnosti postopanja SANS in o velikanski krivici, ki so jo nedolžnemu narodu v stari domovini zakrivila gotove osebe in par slovenskih listov v Ameriki. Govori zaslužijo pazljivo čitanje in dobro analizo.

Slovenski ameriški narodni svet

Po 17 mesecih se Vam spet oglašam iz Londona. V svojem poslednjem govoru sem Vas rotil, da za vsako ceno in za vsako žrtev zaustavite bratomorno ubijanje, in da se vsi, slovti, ne glede na politične in svetovno nazorne razlike, postavite v skupno fronto proti sovražniku, da ga s skupnimi močmi prečnete s svete zemlje naše domovine.

Potem sem nehal govoriti na željo, ki je prišla od tam. Dogodki v domovini pa so šli svojo strašno pot naprej. Oglejmo si sliko našega položaja. Kako grozna je!

1.—Prišli smo tako daleč, da slovensko časopisje, nek daj glasnik narodne svobode, danes pod starimi imeni in s starimi uredništvi, objavlja udanostne izjave sovražniku, ki je domala uničil in zemljo našo.

2.—Prišli smo tako daleč, da so najvišje slovenske kulturne ustanove, naš ponos in jamstvo za naše trajanje kot narod, po svojih najvišjih predstavnikih klečeplazile pred sovražnikom in dajale izjave udanosti onim, ki so nas uničili, potepali našo kulturo in iztrebili naše kulturne delavce.

3.—Prišlo je še do hujšega. Prišlo je do sramotnega 20. aprila 1944, ko so slovenski fantje pod vodstvom zrelih slovenskih ljudi prisegli pred nemškim generalom—da ponovim besede tega generala—"da se bodo skupaj z nemško vojsko, vojaškimi S. S. oddelki in policijo borili..." prisegli Hitlerju zvestobo, ko še tulijo sveži grobovi, ki so jih Hitlerjevi zločinci natrosili po naši zemlji. In naši slovenski fantje, oblečeni v nemške uniforme, stiskajoč v rokah orožje, ki ga je dal sovrag, so defilirali pred slovensko vladno hišo v Ljubljani, na kateri je visela slovenska trobojnica ob Hitlerjevi cunji s kljukastim križem. In našel se je slovenski list, ki je to nazval: "Prisega časti in zvestobe." A našel se ni nobeden, ki bi bil zavpil: Dan sramote in narodnega izdajstva!

4.—Vrhutega so se našli neki duhovniki, ki so dne 16. junija letos objavili resolucijo, v kateri izražajo udanost in pomoč obstoječi—torej nemški 9. obla-

Lausche—čampijon na politični pozornici v Zedinjenih državah

Tedenska revija "Newsweek" je v svoji tekoči izdaji z dne 20. novembra objavila obširen članek o novoizvoljenem ohijskem guvernerju Franku J. Lauschetu, katerega označuje kot enega izmed dveh "čampijonov", ki sta se pojavila na ameriški politični pozornici kot rezultat volitev, ki so se vršile 7. novembra.

Politična moč in samostalnost Lauscheta tiči v tem, ker je sijajno zmagal v državi, ki nj dala večine predsedniku Rooseveltu, in to navzile temu, da je bila njegova lastna stranka uradno hladna napram njegovi kandidaturi. Enako zmago, dasiravno v republikanskem taboru, je izvojeval v Massachusetts gov. Leverett Saltenstall, ki je bil v državi, ki se je z veliko večino izrekla za Roosevelta, izvoljen z veliko večino za zveznega senatorja.

Tu pa se podobnost med Lauschetom in Saltenstallom neha. Lausche je sin slovenskih naseljencev, ki so dospeli v Ameriko leta 1885, dočim Saltenstall izhaja iz rodu najstarejših Amerikancev, iz vrst "ameriške aristokracije"—njegov prednik so namreč prišli v Ameriko leta 1630.

Oba pa sta zajela ljudsko domišljijo, in za enega kot drugega so volili ljudje ne glede na politično pripadnost, veroizpoved ali narodnostni izvor, ker velike ljudske mase so prepričane, da sta osebno poštena in da stojita nad svojima strankama.

"Newsweek" poroča, da je Lausche z ozirom na svojo osebno karakteristiko dobil "sloves kot 'ohijski Lincoln'", in da mnogi smatrajo, da utegne biti čez štiri leta demokratski predsedniški kandidat, prej pa da bo morda kandidiral za zveznega senatorja.

Čez dve leti bo namreč potekel termin republikanskega senatorja Harolda Burtona, in domneva se, da je Lausche edini demokrat v Ohiju, ki ga je sposoben poraziti.

HIMEN

Dne 13. novembra sta se poročila v San Fernando Valley, Cal., Petty Officer 1/c Robert M. Underwood, sin Chief Petty Officer in Mrs. James Leytch, in Miss Mimi Sušnik, hčerka poznane in napredne družine Mr. in Mrs. Joseph Sušnik, 18715 Cherokee Ave. Novoporočeni par se bo začasno nastanil v Los Angeles, Cal. — Naše čestitke!

IZ BOLNISNICE

Mrs. Louis Kafrl, 18807 Kewanee Ave., se je vrnila iz bolnišnice, kjer je pretekli teden prestala težko operacijo. Sedaj se nahaja na domu pod zdravniško oskrbo, in prijateljice jo lahko obiščejo.

Kratke vesti

NEMCI PLESALI OB VESTI O SMRTI HITLERJA

NEKA RENSKA VAS, 20. NOVEMBRA. — Tu se je iz neznanega vira razširila vest, da je Adolf Hitler mrtev. Ko so o tem slišali prebivalci te vasi, ki se nahaja pod zavezniško okupacijo, so pritekli iz hiš in od veselja plesali na cestah.

UNIONISTI PODPRILI STAVKO TELEFONISTK

Stavka telefonistk pri Ohio Bell Telephone Co. po ohijskih mestih se nadaljuje, in dolgodistančna telefonska postrežba, ki je že sedaj delno ohromljena, je bila še bolj prizadeta, ko so unijški člani American Telephone and Telegraph Co. naznanili, da ne bodo šli skozi piketne straže, ki so jih postavile stavkajoče telefonistke.

ROPAR BREZ SVARILA USTRELIL TRGOVCA

Brez besede svarila je bil snoči ustreljen od nekega neznanega roparja Benjamin Dolinsky, ki vodi trgovino z železnino in delikatesami na 3705 Central Ave. v osrčju clevelandске zamorske naselbine. Trговец je bil zadet v trebuh in je dve uri po napadu umrl na operacijski mizi v Charity bolnišnici.

HITLER JE BAJE ZBEZAL NA JAPONSKO

LONDON, 20. novembra. — Iz nevtralnih virov se poroča, da se nemške javnosti poloteva nemirnost, vzrok čemur je govornica, da se je Hitler z letalom podal v Tokio, kjer skuša pregovoriti japonsko vlado, da bi pričela z vojno proti Rusiji, kar bi zmanjšalo pritisk Rdeče vojske na vzhodni fronti in rešilo Nemčijo poraza.

Novi grobovi

EDWARD CHAMPA

Po kratki bolezni je včeraj ob 6:30 uri zjutraj umrl Edward Champa, star 36 let, stanujoč na 1121 E. 76 St. Rojen je bil v Eveleth, Minn. Tukaj zapušača žalujočo soprogo Mary, rojeno Gliha, sinčka Edwarda in hčer Ernestine, maečo Vero, brate Louisa, Pvt. Rudolpha nekje v Angliji, in Pvt. Franka, v No. Carolini, sestri Anno Dolence in Josephine Rodic, ter teto Pauline Stampfel in strica Edwarda. Pogreb se bo vršil v četrtek ob 8:30 uri zjutraj iz pogrebnega zavoda Louis L. Ferfolia, 9116 Union Ave., v cerkev St. Philip Neri na St. Clair Ave., ob 9. uri in nato na Calvary pokopališče.

THOMAS KULICH

Za srčno hibo je umrl včeraj zjutraj na domu Thomas Kulich, rodом Hrvat, star 64 let, ter stanujoč na 1534 E. 45 St. Po poklicu je bil zidar, toda zadnjih 15 let ni delal. Doma je bil iz Augulina na Hrvaškem. Zapušača soprogo Barbaro, hčer Katarino, poročeno Piccoli, brata Stefana in Antona ter sestri Rose Brunek in Mary Lachovich. Pogreb se bo vršil v četrtek ob 8:30 uri zjutraj iz pogrebnega zavoda A. Grdina in sinovi, 1053 E. 62 St., v cerkev sv. Pavla na E. 40 St., ob 9. uri in nato na Calvary pokopališče.

FRANCOZI SO VRGLI MOST PREKO RENE; BELFORT JE BAJE PADEL

Naciji povsod na umiku, dasiravno je odpor na severnem koncu fronte še vedno močan; tanki ob Reni

PARIZ, torek, 21. novembra. — Zavezniške armade pod poveljstvom gen. Dwight D. Eisenhowerja so danes zgodaj zjutraj prodirale globlje v Porenje in Saarsko dolino, potem ko so udarile v bok nemške črte na južnem koncu fronte in napravile vplome v nemško linijo od Luksemburga pa do Švice.

Ves organiziran odpor v nekdanj mogočni trdnjavi Metz je snoči prenehal. Neko poročilo s fronte pravi, da so se Nemci nehali boriti par ur potem, ko je njih poveljnik zapustil svoje čete, skočil v ledeno reko Seillo, ki teče skozi mesto, in splaval na varno.

Francozi vdrli v Belfort

Oklopne sile francoske prve armade se še vedno sipljejo skozi vrzel pri Belfortu in so vdrlle v mesto Belfort samo, potem pa so udarile po planoti ob reki Reni, kjer so prošlo nedeljo zvečer, potem ko so v dveh dneh napredovanja prišle do švicarske meje, dospela do zapadnega brega Rene.

Britski radio je snoči poročal, da je glavni stan gen. Eisenhowerja "uradno naznanil," da je trdnjavsko mesto Belfort padlo.

Neka brzojavka s fronte je snoči javila, da je francoska prva armada vrgla most preko Rene v Nemčijo, medtem ko je neka francoska oklopna kolona udarila skoro 35 milj daleč ob zapadnem bregu velike nemške reke. Poročilo to akcijo označuje kot "največjo prodiranje oklopnih sil izza zavezniškega vdora v nemške linije pri St. Lo v Bretoniji.

Neka druga vest pravi, da napram ljutemu odporu gradijo mostiče preko Rene pri mestu Kems, sedem milj severno od Bazla.

Patton poslal novo kolono v Nemčijo

Gen. George S. Patton, poveljnik tretje ameriške armade, ki je že na več točkah napravil vdore v Nemčijo, je vrgel novo oklopno kolono preko nemške meje vzhodno od Thionvilla. Ta kolona se glasom zadnjih poročil nahaja dve milj globoko v Nemčiji in enako razdaljo od mostu preko reke Saar pri Merzigu.

Tretja armada je na več točkah napredovala tri do šest milj daleč na celi fronti, ki se zdaj, ko sta se koloni, ki sta bili vrženi okrog padlega trdnjavskega mesta v obkoljevalni operaciji, združili, nahaja sedem milj preko Metza.

Pattonove čete so sedaj zaposlene s čiščenjem zadnjih šibkih ostankov nemškega odpora v Metzju.

Naciji se umikajo na celi fronti

Potem ko so zavezniške sile zbile nemško krilo s paha na južnem koncu fronte ob švicarski meji, in z ozirom na to, da je nemška črta v gorovju Vosges ogrožena za hrbtom, se nemške čete vsepovsod nahajajo na umiku pred francosko prvo armado in sedmo in tretjo ameriško armado.

Na severu se sovražnik še vedno ljuto bori, v prizadevanju, da obdrži črto ob reki Roer. Združena ofenziva britskih in ameriških sil globlje v Nemčijo se nadaljuje, toda nemški odpor na tem sektorju fronte je še vedno jako močan.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Chicago. — Tone F. Zagar, bivši Cikažan in Waukegančan, zdaj pa Denverčan, pošilja pozdrave iz Hot Springsa, Ark., kjer se zdravi v mineralni vodi.

Yukon, Pa. — Tukaj je umrl rojak Z. Jelovčan, star 77 let in član SNPJ. Zapušača žena, sina, dve hčeri in brata.

Chicago. — Cecilija Keržiš-Springsu, Arkansas,

REŠEN PRED JAPONCI

Mali August Johnson, iz Avstralije, je bil vidno vesel, ko so ga ameriške čete rešile iz ujetništva Japoncev, ki so okupirali Hollandijo, na otočju Nove Gvineje. Ko se je dečka našlo, je imel na sebi čevlje japonskega izdelka, ki so bili trikratno preveliki zanj.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO. 6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-12

Sila kola lomi ... obupni klic klerikalnega vodje ob enajsti uri ... je za Tita

sti—in to v trenutku, ko so širom lavantske škofije in v polovici ljubljanske škofije zaprte doma vse cerkve, in desetkrat toliko duhovnikov, kolikor jih je glasovalo za to resolucijo,

Zunaj v svetu, na svetovnih fronti, pa se lomi in ruši obzidje nemške trdnjave, zunaj v svetu pa vrišajo narodi, ki so bili kakor mi zaslužni, a so skozi vse trpljenje držali zvestobo do svoje narodne časti ter ljubeče sprejemajo zaveznike,

Spričo tega tako žalostnega položaja naše domovine tik pred osvoboditvijo, nam je narokovala vest, da storimo zadnji poskus, da se reši, kar se da rešiti. Sklenili smo, da odpotuje od tukaj g. Franc Snaj v domovino. V tem trenutku, ko vam govorim, še nahaja že v Sloveniji, in sicer na sedežu Osvobodilne fronte. Riskiral je svoje življenje, da pomaga rešiti narodu čast, tisočim mladim fantom pa življenje.

S sedeža slovenske Osvobodilne fronte vam se bo javil, vam, svojim somišljenikom, vam fantom, ki ste proti svojemu prepričanju prisegli dne 20. aprila zvestobo Hitlerju, ki je po vseh krščanskih načelih vaš sovražnik. Poslušajte njegova navodila. Pomagajte mu, da bo uspeh popoln. Čas hitro beži. Prihodnjic bom povedal še druge razloge, zakaj je prišlo do te odločitve, ter najne posledice, ki iz nje izhajajo. — Na svidenje!

GOVOR DOMOBRAENCEM (II. del)

Govoril dr. Lojze Kuhar v Londonu 10. septembra

Zadnjič sem vam sporočil, da se nahaja g. Snaj pri Osvobodilni fronti v Sloveniji, da poskuša popraviti, kar bi se med Slovenskim narodom nikdar zgoditi ne smelo: bratomorna vojna in sodelovanje s sovražnikom. Zakaj je prišlo do te odločitve?

Govoril bom odkrito, v zavesti si vse svoje odgovornosti do vas in do sebe. Poleg splošnih razlogov, ki

našimi vojnimi cilji. Vsi Slovenci smo vedno in nikdar bolj kot danes želeli, da v tej vojni zberemo vse svoje slovensko ozemlje v skupen dom, ki naj bi bil zvezni del zvezne jugoslovanske države. Ta cilj, to je danes jasno, bomo dosegli le, če ga bomo vsi hoteli s polno silo naše narodne volje in če bomo z vse-slovensko sloglo doprinesli zaveznikom dokaz, da smo kot narod zreli in vredni, da se nam izroče vsa naša narodna ozemlja. Kajti, na koncu koncev bodo le zavezniki tisti, ki nam bodo uresničili naše težnje. Zavezniki, to so Rusi, Anglija in Amerika. Pot k cilju vodi po poti zaveznikov, Ali ste kedaj pomislili, kaj bodo zavezniki storili z narodom, ki se nahaja v medsebojnem klanju, ko deset-tisoči drugih umirajo, da nas osvobodijo? Ali ste pomislili, kdaj bi nam še kaj dodali k sedanjemu ozemlju, ko smo ga okrvaveli z bratomorno vojsko, da še tja zanesemo našo sramoto? In kaj pa bodo zavezniki hoteli dati Slovincem, če jih najdemo v objemu z Nemci v trenutku, ko so Nemca uničili? To, kar sem povedal, ni tja v en dan povedano. To so resnice, kot jih tukaj čujemo iz ust zaveznikov, in to so svarila ob dvanaajsti uri.

Zato vas rotim, da poslušate Snaj, ki se nahaja pri Osvobodilni fronti in ki vas bo od tam vodil proč od sovražnika nazaj k slovenskemu narodu. Na svidenje.

GOVOR DOMOBRAENCEM (III)

(Govoril dr. Lojze Kuhar v Londonu 11. septembra.) Danes bi se rad obrnil posebej na slovenske fante, ki se nahajajo v vrstah tako imenovanih "domobrancev".

Prepričan sem, da ste že zdavnaj v svojem razumu spoznali in v svojem srcu začutili, da mesto, kjer danes stojite, ni vaše mesto in da opravljate delo, ki se ga v dnu svoje slovenske in krščanske duše sramujete.

Rekli so vam, da se borite za vero. Pogejte, kaj je nemški nacizem storil na ozemlju, kjer prebiva en milijon Slovencev! Kaj pa je tam ostalo od naše vere, od naših cerkva, od naših duhovnikov, od naših društev? Vse je Nemeč strl, sedaj pa vzgaja naše otroke v poganstvo. Skupno s Hitlerjem za vero? Kdor vam to govori, ne govori resnice! Desetine milijonov katoličanov preklinja Hitlerja in nemško poganstvo zaradi zla, ki so ga razlili nad telesi in dušami nedolžnih.

Rekli so vam, da se borite proti komunizmu. Naša katoliška cerkev v 2000-letni zgodovini svojih zmagn ni izvojevala z mečem v roki in krivih ver ni premagala s prelivanjem krvi, razven svoje lastne. Da, v Osvobodilni fronti so komunisti. Nikdo tega ne taj. Oni so celo na vidilnih mestih. Tudi to je res. Od 27. aprila 1941 Osvobodilna fronta ni več strankarsko-komunistično gibanje. Osvobodilna fronta je danes narodno gibanje, ki po svoji biti in po svojih ciljih daleč presega strankarski komunistični okvir. Borba proti Osvobodilni fronti ni borba proti komunizmu, ampak borba proti lastnemu narodu, ki se bori za svojo svobodo.

Da bi imeli svojo vest mirno, sem vas položaj v domovini neopravljivo predložil visokemu katoliškemu učenjaku v Oxfordu, davnemu prijatelju profesorja Ehrlicha. On je stvar presudiral in premotril ter mi odgovoril: "Pod nobenim pogojem in v nobenem primeru ne smemo mi katolici stati ob strani v boju za narodno osvobodjenje in jaz ne poznam nobenega namičela krščanske vere, ki bi obve-

zalo katoličana, da pomaga sovražniku naroda v boju proti svojim lastnim rojakom. Ne pozabite, da nemški nacizem ni nič manj brezbožen kot je komunizem, a je celo bolj nagnjen k preganjanju kot ta. Vi ne morete premagati enega brezbožnika s tem, da pomagate drugemu brezbožniku, da ga zatre s silo." Tako ta katoliški učenjak. Laž je torej, če kdo pravi, da zahteva katoliška vera, naj verniki pomagajo sovražniku svojega naroda, ki se bori za svobodo, in laž je, če kdo trdi, da boj za obranitev vere nalaga komu dolžnost prelivanja bratske krvi!

Morda so vam rekli, da se borite za domovino. Poglejte, vendar, kaj je Hitler napravil iz Štajerske, Gorjanske, Koroske! Kaj je Nemeč tam storil slovenskemu jeziku, slovenski kulturi, slovenski mladini! In s takšnim zločincem naj rešujemo domovino? Vse, kar ste do slej pretpeli, Vam vendar ni moglo toliko zamegliti razuma niti zakrkniti srca, da bi ne videli in ne čutili, da ste bili sramotno prevarani od onih, ki so vas postavili ob nemško zastavo s kljukastim križem in vam v imenu lažnjihv virov iztrgali iz vaših ust prisiško zvestobe svojemu lastnemu krvniku, Vam pa stisnili v roke puško, da ubijate svoje brate.

Zato, fantje in možje, morate stran, proč od tam, kjer stojite. Proč morate za vsako ceno, za vsako žrtev. Morda vas bo ta odločitev stala novih preizkušenj. Naj! Samo da ste zbežali proč od sovražnika in si umili obraz in srce, da boste živeli v poštenju. Kam naj bežite, me sprašujete, in kako? Od tukaj vam navodil dajati ne morem, razven onega, da morate proč od sovražnika, dokler je še čas. Vsi tisti, ki se hočete boriti za osvobojenje domovine—in to bi moral biti danes najvišji vzor vsakega slovenskega človeka—poidite po najkrajši poti k Osvobodilni fronti, ki je v imenu Jugoslavije in v imenu zaveznikov pooblaščen, da vodi borbo za naše osvobojenje. Tisti pa, ki mislijo, da jim to ni mogoče, naj storijo vsaj eno: da vržejo stran nemško orožje, beže od sovražnika, prenehajo z ubijanjem lastnih ljudi in pomagajo v borbi za svobodo.

UREDNIKOVA POŠTA

Najlepše priznanje zboru "Zarja" Cleveland, Ohio. — Bliža so nam zopet Zahvalni dan. Ta dan nam bo zopet pel pevski zbor "Zarja". Ob tej priliki se bo šlo 28 let odkar nam ta vztrajni delavski pevski zbor prireja koncerte in operete, in 28 let tudi pomaga s svojimi nastopi pri priredbah in slav- nostih obletnic.

S svojim nastopom je Zarja marsikateremu društvu pripomogla do boljšega gmotnega uspeha. Kot vsako leto, bo tudi na letošnji Zahvalni dan priredila svoj koncert. Ob tej priliki bo tudi podana opereta "Čevljar baron". Samo ta je vredna, da jo pridete pogledati, posebno če imajo vloge taki kot kot sta Frank Kokal in Ivan Čeh. Saj ga poznate humorista. Pišec teh vrstic je že videl to spevoigr dvakrat, pa jo še vedno rad vidim. Ivana Čeha pa je v duhu vidim kako spretno nabi- ja stare škarpe. (Tudi jaz imam nekaj parov za popraviti).

Koncert in spevoigra se vrši, kot že rečeno, v četrtek, 23. novembra ter se prične ob 5. uri popoldne. Po koncertu in opereti se vrši ples, za katerega bo igral zaslužni Vadnalov orkester. Kajpak, med plesom se vrši poljudna prosta zabava. Mladi naj plešejo, stari pa bomo kramljali in se sukali o- krogl jasel, malo popili in malo pojedli. To je že pol življenja. Kot sem zvedel bodo Zarjani z vsem pripravljeni, posebno s prav okusno večerjo, ki se jo bo serviralo v prizidku. Pripravila jo bo Mrs. Rose Jurman s svojim kuhinjskim štabom. Za željne bo skrbel cel duet to- čarjev, menda bosta John Krebel in Tone Mežnaršič poveljnika. Kar se tiče pivskih tiketov, bo tudi popotnik na razpolago za nekaj ur, ob 10. uri zvečer se bo pa moral posloviti in iti na delo kot stražnik.

Ej, moji dragi prijatelji! Zelo me veseli, da "Zarja" tako odločno vztraja, in če se ne motim, ji pomagam pri delu že 27 let, in še ji bom če bo šlo vse po sreči. Pa še nekaj zelo važnega sem slišal od vodstva Zarje — da se bo dalo polovico preostanka pomožni akciji, o- ziraoma SANSU.

Pri njih zadnjem koncertu je bilo \$444.00 čistega preostanka, od katere vsote se je polovico (\$222.00) izročilo pomožni akciji. Čast in priznanje zavrednemu delavskemu pevskemu zboru, ki se toliko trudi in žrtvuje za trpeč narod. Vede- ti je treba, da se pevec in pevke tudi posamezno trudijo in žrtvujejo za narod. Dolžnost vseh zavednih Slovencev in Slo- venk je, da ob 28. letnici truda in požrtvovanja Zarje, posetite koncert in opereto, ki obeta biti nadvse zanimiva. S tem bo- mo delno pokazali, da cenimo njih delo na kulturnem polju v naselbinii. Pripraviti tako pri- redbo v vojnem času vzame ve- liko dela, zato pa ni samo za St. Clairčane v okolici Slovenskega narodnega doma, ampak va- bi se na poset ves Cleveland z okolico. V Newburgu smo bili imenitno postreženi na Zvonovi 30-letnici. Čast in priznanje vztrajnim Zvonarjem, imeniten je bil vaš koncert, zdaj pa pri- drite tudi vi na Zarjino 28-let- nico. Seveda, brez Collinwoodčanov, West-Side-čanov in Euclid- čanov ni nič. Dobrodošli pa so tudi prijatelji Zarje iz Loraina, Girarda, Barbortona in Fairpor- ta, da ne pozabijo priti Andy Kapel, Lovrenc Bajc, Louis Svi- gel in Louis Gržel s svojimi so- programi, kako-pak, saj veste, da brez žensk ni nič. Pridite prvi in drugi naj sle- dijo. Torej, se gotovo vidimo na Zahvalni dan, 23. novembra. Vstopnice v predprodaji so 75c, pri blagajni 80c, ter se dobijo tudi pri podpisnem na 14214 Westropp Ave. Vas pozdravlja vaš prijatelj in večni popotnik Anton Jankovič.

Koncert Zarje na Zahvalni dan Cleveland, Ohio. — Ne pozabite na koncert pevskega zbo- ra "Zarje", ki se vrši v četr- tiku na Zahvalni dan v avdito- riju Slovenskega narodnega do- ma na St. Clair Ave. Ob 5. uri popoldne se bo dvig- nil zastor in "Zarja" bo pričela proizvajati svoj program. Slišali boste raznovrstno petje; celi zbor, kvartete, due- te, solospjeve itd. Med njimi bo- ste slišali tudi eno čisto novo, katero je vglasbil pevovodja Zarje Joseph Krabec. Imenuje se "Slavnostna", katera bo po- svečena našim vojakom v ame- riški armadi. Ta pesem je delo pisatelja Andreja Scheua, v slo- venščino jo je pa prestavil Mile Klopčič. V drugem delu programa bo- ste videli spevoigro "Čevljar baron". V njej je veliko hu- morja, ki vas bo spravil v vese- lo razpoloženje. Ivan Čeh bo predstavjal čevljarskega moj- stra, Frank Kokal vajenca, John Krebel in John Kokal pa pomočnika. Grofiko bo igrala Viktorija Poljšak, hišnega do- ktorja Frank Klemenčič, hišno Dorothy Skedel, ženo (gospodi- njo) Ann Kokal. V vlogah tudi nastopijo Mildred Milatovec, Tony Elersich, po pomoti sin grofice, Andrew Elersich, poli- caj, in Marian Kapel, strežni- ca.

Po programu se bo vršil ples in prosta zabava. Igral bo Vad- nalov orkester. Za drugo po- strežbo bo vse preskrbel odbor Zarja vabi vse prijatelje in znance na poset, da bomo v krogu vseh praznovali skupno naš Zahvalni dan. Ne pozabite tudi, da bo Zarja darovala po- lovico preostanka našim trpe- čim v stari domovini.

Obzorje. Tudi jaz mislim tako, ker tu- kaj v Euclidu nas je še precej, da lahko pomagamo zapoditi tisto ambiciozno germansko zalego iz slovenske zemlje. Sam Kristus je rek, da kdor z me- čem zamahuje, bo z mečem po- končan. Kako resničen prego- vor je ta! Zato, dragi mi roj- kari, večkrat sem že pisala za raznovrstne prireditve in pro- slave, ampak še nikoli ne s- tako veliko vnemo kot sedaj. Naj- rajši bi videla pri tej priči ko- to pišem, da bi vsi Slovenci se skupaj strnili in napravili neka- ko mogočno armado in šli po- magat našim bratom in s- stram, ko nas kličejo v velikih mukah, v mrazu, lakoti in v strahu — pridite k nam na po- moč! Mislim, da kdor tega še ne vidi in sliši, je zares še v deveti deželi, ali upam, da ni več dosti takih. Saj tudi nobe- den ne sme biti, ako se še čuti, da ima slovensko kri. Sedaj pa apeliramo na vas žene, da v ko- likor vam je mogoče, pogledjte kaj imate v hiši za oddati, naj- Odbor.

POZIV NA SEJO Euclid, Ohio. — Podružnica št. 106 SANS ima svojo redno sejo nocoj, ob 7:30 uri v Slo- venskem društvenem domu, na Recher Ave. Prosi se vse, ki se zanimajo za pomoč stari domovini, da se udeležijo seje. Vabi Odbor

Nova Slovenija vstaja Cleveland, Ohio. — Da, in ravno zato smo ustanovili novo podružnico SANSa, št. 106. Za- libog, da smo že precej pozni, ali upam, da se bodo uresnič- čile besede Mr. Jas. Rotterja, ko je rek: "Se vse bomo pre- kosili." Tudi jaz mislim tako, ker tu- kaj v Euclidu nas je še precej, da lahko pomagamo zapoditi tisto ambiciozno germansko zalego iz slovenske zemlje. Sam Kristus je rek, da kdor z me- čem zamahuje, bo z mečem po- končan. Kako resničen prego- vor je ta! Zato, dragi mi roj- kari, večkrat sem že pisala za raznovrstne prireditve in pro- slave, ampak še nikoli ne s- tako veliko vnemo kot sedaj. Naj- rajši bi videla pri tej priči ko- to pišem, da bi vsi Slovenci se skupaj strnili in napravili neka- ko mogočno armado in šli po- magat našim bratom in s- stram, ko nas kličejo v velikih mukah, v mrazu, lakoti in v strahu — pridite k nam na po- moč! Mislim, da kdor tega še ne vidi in sliši, je zares še v deveti deželi, ali upam, da ni več dosti takih. Saj tudi nobe- den ne sme biti, ako se še čuti, da ima slovensko kri. Sedaj pa apeliramo na vas žene, da v ko- likor vam je mogoče, pogledjte kaj imate v hiši za oddati, naj- Odbor.

Koncert in spevoigra "ČEVLJAR BARON" pevskega zbora "Zarja" na Zahvalni dan, 23. novembra, 1944

PROGRAM: 1. a. Dneva nam pripelji žar (S. Stegnar) b. Potrkan ples (aranz. M. Hubard) c. Venček narodnih (A. Dolinar) ... 2. a. Tiček b. Dekle na vrtu zelenem sedl (Četverspev) Katherine Jurman, Mildred Milatovec, Alice Vidmar, Dorothy Skedel ... 3. a. Aria iz operete "Ciganka" (M. W. Balfe) solo, Frank Kokal ... 4. a. Jurjeva (V. Mirk) b. Pomlad gre v cvet ... 5. Pomlad — Solospev ... 6. a. The Skaters (E. Maldteufel) b. Slavnostna (J. V. Krabec) posvečena pevcem, ki služijo za domovino ... 7. a. Gorska roža b. Iz operete "Čevljar in vrag" dvospev Josephine Turk in Sophie Elersich ... 8. a. Oh sladko življenje (Herbert) solo Jennie Perušek Fatur b. Majniku v pozdrav ... 9. a. Kje prijazne ste višave— duet Jennie Perušek Fatur, Alice Vidmar b. Studenček pod skalo (P. H. Sattner)— duet Jennie Perušek Fatur, Alice Vidmar ... 10. "Čevljar baron" (šaljiva spevoigra v dveh dejanjih) Režisira Sophie Elersich Osebe: Podplat, čevljarski mojster ... Ivan Čeh Nace, čevljarski vajenec ... Frank Kokal Pomočnika ... John Krebel in John Kokal Marička, kuharica pri Podplatu ... Dorothy Skedel Zajbeljkova, žena Podpata ... Ann Kokal Čila, njena hči ... Mildred Milatovec Policaj ... Andrew Elersich Baronica Ostrovška, vdova ... Viktorija Poljšak Viktor Kralj, hišni zdravnik ... Frank Klemenčič Strežnica ... Marian Kapel Rafač, zamenjeni sin ... Anthony Elersich Arabela ... Alice Vidmar Gostje ... Peveci Zarje Zborovodja J. V. Krabec Pri glasovirju Edwin Poljšak Za ples igra Vadnalov orkester Polovico preostanka gre v pomoč trpečim v stari kraj Slovenska publika je prijazno vabljena na poset.

UREDNIKOVA POŠTA

Nadaljevanje z 2. stran

... obleke ali živila (seveda v ...), da bomo zopet poslali ... ladjo, ker ena je že na ...

Kakor vidite iz dnevnih po ... je pomoč nujno potrebna ... da ni enega Slovenca, ... bi imel katerega svojega ... Ako pa mislite, da bi po ... svojemu direktoru, se pa ... ker vzelo bo še dolgo ... predno se bodo ugledile ... med državami. Zato ... skupaj delati in deliti ... nam tukaj ni nič hude ... akoravno je naša država v ... Seveda, naši sinovi se tu ... borijo po celemu svetu, am ... nam civilistom ni prav nič ... To mi bo vsak potrdil ... juiše nam je, da moramo ... v tovarni in služiti lep ... da si lahko kupimo kar ... vidijo in srce poželi. Torej ... so naše težkoče.

Ne morem drugače kot opi ... stališče povprečnega Slo ... tukaj v Ameriki. To pa ... velja tistim, kateri še cin ... in odlašajo.

Torej vas prosim v imenu ... družnice št. 106, zdru ... pomožne akcije in SANSa, ... se nam pridružite. Pristopi ... tej družnici. Članarina je ... \$2.00 na celo leto in s ... lahko napravimo močno ... gajno. S temi prispevki se ... potem kupilo razne potreb ... za vse "oropane" boritelje ... svobodo in sveto jim sloven ... zemljo.

Naše seje se bodo vršile vsak ... torki torki v mesecu v Sloven ... društvenem domu na Re ... Ave., ob 7:30 uri zvečer. ... pridite, da vas vpišemo ... postanite člani ter se udele ... se, da boste slišali raz ... sporočila direktno iz Slove ...

Van, Mr. Janko Rogelj, Mr. ... Kushlan in Mr. Krist Sto ... se zahvaljujemo za vaše ... enite delo, katero vršite ... abično in brezplačno. Mislim ... pam, da vaše besede niso ... na nerodovito zemljo. ... smo in ponosni, da smo ... pridružili vrsti armade, ka ... gre na pomoč.

Zvelj, boritelji-partizani!

Jennie Hrvatin.

Ohio Gas Co.

odvetniki

Najbolj važno vprašanje za ... ki so trpeli škodo zaradi ... plozije v slovenski naselbini ... je treba imeti odvetnika ... vložiti zahtevo proti East ... Gas Company. Odbori, ki ... imenovani, da pomagajo ... selbini iz zadrege, so ime ... prav, ko so svetovali da v ... nem za tiste, ki so trpeli ... pri pohištvu, ni treba ... etnika. Povprečna prizadeta ... lahko sama spiše listino ... ega pohištva brez vsa ... odvetnika.

Ampak v naši naselbini ima ... izredno veliko število sluča ... v katerih je zelo potrebno ... svetovalca ali odvetnika. ... splošnem tisti, ki vam sve ... jejo, da ste lahko sam svoj ... kat, nosi veliko odgovor ... če boste prikrajšani pri ... odškodnini. Je zelo nevar ... nespametno, če bo taka ... sam svoj odvetnik, če ni ... jna o postavah, in ki ni ... kdo trdil, da bolnik, ki mo ... na operacijo, razume več ... zdravnik? Taka trditev bi ... nevarna za bolnika. Javno ... odvetniki razumejo sod ... sodbe, postave, in kako ... studirati in predložiti zahte ... svojega klienta mnogo bolj ... klient sam.

... ljudje v splošnem nimajo ... o svojih pravicah je raz ... prav v naši naselbini, ko ... več kot deset let pritože ... proti tovarni, ki ropota na ... 64 cesti. Ljudje so se pre ... in zelo trdovratno trdili,

da se ne more dobiti nobene odškodnine od tovarne.

Po večmesečnem delu pri odborih in drugod, sem jaz ljudi prepričal, da se lahko dobi odškodnino, tako da po mojem svetovanju je bilo 25 oseb, ki so vložile tožbe. Rezultat te akcije je bil, da sem jaz, s sodelovanjem odvetnikov, dobil zadnji mesec za naše slovenske ljudi trideset tisoč dolarjev odškodnine.

Seveda bi bilo smešno, če bi kdo trdil, da bogata East Ohio Gas Co. ima lahko svoje odvetnike, ampak da reveži, ki trpijo zaradi požara, pa ne smejo imeti svoje svetovalce. Razume se, da bo plinska družba rada videla, da ne bi nobeden izmed prizadetih imel svojega odvetnika, zato ker bi potem imela vso zadevo pod svojo kon-

trolo, in bi delala s pritožbami po svoji volji.

Plinska družba bi rajši direktno se "pogihala" s tistimi prizadetimi, ki ne poznajo svoje pravice, zato ker je to veliko cenejše. Vsak si lahko predstavlja, kaj je rezultat, če se strokovnjaki pogajajo z neizkušenimi. Strokovnjak dobro ve, koliko ima ena oseba za dobiti odškodnine, ampak strokovnjak bo plačal samo toliko, kolikor bo zadostovalo za neizkušenega, in ne toliko, kolikor bi neizkušeni po pravici moral dopiti.

Ampak ne morem trditi, da je družba proti temu, da ljudje dobijo svoje odvetnike. Družba nima nič proti temu. In tudi ne morem trditi, da družba ni pripravljena plačati kolikor po pravici gre ljudem. Ampak to pa trdim, da imamo v naselbini odvetnike, v katerih so bili ljudje ožgani, in druge, ki imajo po-

sestva uničena, in druge, katerim so pogoreli njih sorodniki.

To so resni slučaji, v katerih je brezdvomno treba odvetnika.

Da se dobi pravilno vsoto od plinske družbe, je treba poznati vse dotične postave, in preštudirati v podrobnosti, koliko in kakšna je škoda prizadete osebe, tako da se pravilno vse dokaže, predloži pred družbo. Advokati navadno dobijo mnogo več denarja za klienta, zato ker znajo preceniti koliko je škode v vsakem slučaju, in zato ker znajo inteligentno predložiti svoje dokaze.

Seveda, skoro vsak bi dobil svojega odvetnika, ampak ljudje se ustrašijo, da jim bo treba preveč plačati.

Slovenec se ni treba bati slovenskih odvetnikov, ki računajo samo za potrebo, s katero ste zadovoljni. Je pravilno, da se pogovorite naprej koliko

misli kakšen računati, in če niste zadovoljni, vas ne more nobeden prisiliti takega odvetnika najeti. V splošnem v sedanjih slučajih v naselbini ni treba odvetniku plačati več kot 10 ali 15 odstotkov, od tistega denarja, katerega bi odvetnik vam pomagal dobiti za odškodnino.

William J. Kennick.

Deset-letnica
Progresivnih Slovk

Cleveland, Ohio. — Progresivne Slovenke priredijo prav krasen program v nedeljo, 26. novembra v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd., ob priliki deset-letnice ustanovitve. Program bo vse-skozi zanimiv in sodelovali bodo sledeči dobro poznani društveni in kulturni delavci:

Mrs. Paula Klinc, bo imela pozdravni govor; Mrs. Mary Ivanusch bo zapela ameriško

himno; Vera Milavec-Slejko in Frank Slejko, duet na klavir in violino; Danica Hrvatin in Mary Udovič, duet; Turk sestre, trio; orkester Mladinskega zborra S. D. D.; kapetan Branko Velkovrh, član trgovske mornarice in slovenski partizan, ki sedaj pomaga našim zaveznikom prevažati potrebno blago iz enega dela sveta na drugega.

Zatem bo sledila igra, pretresljiva drama v enem dejanju: Mati, v kateri nastopijo Nežika Kalan, Joyce Gorshe, Louis Černič, Joe Godec in John Sorc.

Ta igra predočuje partizansko borbo in je zelo primerna za te čase. Igro režira poznani Vinko Coff.

Ves dobiček te priredbe je namenjen za takojšnjo pomoč našemu trpečemu narodu, naši rojstni domovini. Zato vabimo Progresivne Slovenke vse zavedne rojake iz Clevelanda in

bližnjih ter oddaljenih naselbin, da nam pomagajo na ta dan napolniti dvorano Slovenskega delavskega doma do zadnjega kotička.

Po programu se bo serviralo okusno večerjo in zvečer bo ples, za katerega bo igral dobro poznani Johnny Zalokar in njegov Twilight Melodians orkester. Program se prične točno ob 3:30 uri popoldne.

Torej na svidenje v nedeljo, dne 26. novembra.

Vas narodno pozdravlja
Cecilia Šubelj.

I V E R I

Strahove vidi le tisti, ki vane verjame.

Kdor za ničemer ne stremi, je videti skromen.

Dejstva je mogoče odpraviti le z dejanji.

Vera premika gore — dvom jih pa izpodkopava.

Javna izjava od The Ohio Bell Telephone Company

V jutru 17. novembra so šle telefonske operatrice v Daytonu na stavko ter vzpostavile piketno stražo. Tej akciji so sledile simpatične stavke v številnih drugih naseljih v Ohio. Stavka se še nadaljuje. Popoldne 17. novembra je poslal okrajni vojni delavski odbor uradnikom Ohijske federacije telefonskih uslužbencev sledečo brzojavko:

"Okrajni vojni delavski odbor je obveščen, da so odšli na stavko člani Ohijske federacije telefonskih uslužbencev, ki so zaposleni pri The Ohio Bell Telephone Company ter s tem kršili narodni pravec, da se nadaljuje s produkcijo za časa vojne nevarnosti. Okrajni odbor je nadalje obveščen, da je stavka radi nesporazuma glede stroškovnega bonusa, ki ga dobivajo premeščeni uslužbenci. Sporni slučaj, ki vsebuje to točko je bil zaznamovan pri Narodnem vojnem delavskem odboru ter poslan Okrajnemu odboru v akcijo. Obe stranki sta bili obveščeni o zaslišanju, določenem za 27. novembra pred odsekom treh strank z neodvisnim zastopstvom Narodne federacije telefonskih uslužbencev.

postopanje z vsemi prizadetimi delavci prepoveduje Okrajnemu odboru akcijo v spornih slučajih, kjer zastane delo. Stavka samo zadržuje poravnavo spora in zato škodljivo prizadene interese uslužbencev v njih slučaju pred odborom.

"Družbi bo naročeno, da preneha z vsakim pogajanjem, dokler bo trajala stavka. Okrajni odbor je pa pripravljen nadaljevati takoj akcijo, kadar bo zopet vzpostavljeno polno obratovanje. Okrajni vojni delavski odbor soglasno ukazuje, da obvestite vse člane Ohijske federacije telefonskih uslužbencev, ki so uslužbeni pri The Ohio Bell, da se takoj vrnejo na delo, vzpostavijo popolno obratovanje takoj ter obveste o tem ta odbor. Nadalje se vam naroča, da sporočite vsebino te brzojavke takoj vsem članom vaše unije. Prosimo, brzojavite sprejem.

Regional War Labor Board
M. D. BARRISCH
Associate Director of Disputes."

Bil je in bo še nadalje pravec te družbe, da se v vsem podvrže proceduram, ki jih predpiše vlada.

Nam je žal neudobnosti, ki jih doživlja publika. Mi apeliramo na naše uslužbence, da se podvržejo ukazom Okrajnega vojnega delavskega odbora in se takoj vrnejo na delo.

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY
RANDOLPH EIDE, President.

DAROVANA

Česki napisal Alojzij Dostal

Zgodovinska povest iz dobe Slovanskih apostolov

(Nadaljevanje)

"Aha, že prihajajo prosit" si mislijo vsi. Voditelj reče, da naj sel takoj vstopi. Sel vstopi, pokloni se zbranim knezom in poda glavnemu poveljniku listino in odide iz šotora. Komaj pogleda Slavomir v pismo, obledi in vidi se, da kar z očmi požira vsebino kratkega lista. Navzoči opazijo izpremembo na njegovem obličju in nestrpno čakajo pojasnila.

Konečno Slavomir vendar prebere pismo. Pogleda po oklostojecih in reče z resnim glasom:

"Vaš knez vas pozdravlja."

"Knez?"

Vsaj si knez ti."

"Nikoli" odgovori Slavomir odločno. "Samo za čas vojne sem prevzel vodstvo, naš pravi knez je v ujetništvu."

"Oslepljen je, morda ga že ni več med živimi —"

"Seveda, nesrečni Rastislav; a vi imate še enega kneza."

Vsi molče in povesijo glave.

"Ta nas je prodal —"

"Ta nas ne ljubi —"

"Našega škofa je dal odpeljati —"

"Svatopluk se za nas ne meni —"

Tožba za tožbo se glasi iz ust moravskih voditeljev. Svatopluk je bil v resnici mnogo kriv: prednika, svojega strica je pahnil s prestola, Nemcem je bil naklonjen, ker je z njih pomočjo zasedel kneževski prestol, a ljubezni svojih podanikov si ni pridobil. Kar je pa najbolj odvrnilo srca Moravcev od njega, je bilo to, da tedaj, ko so vstali nemški škofje proti Metodu in ga zvičajno zvalili v svoj kraj, ni storil zanj drugega, kakor da je izpregovoril nekaj praznih sočutnih besedi. Drugače se pa ni čisto nič brigal za njegovo rešitev.

Zato se danes ni nihče potegnil za kneza.

Slavomir zvije pismo okoli roke in hoče izkušati zvestobo svojih bojevnikov.

"Kaj pa, če vas knez prosi pomoči od svojih podložnikov?"

"Lahko, zelo lahko je sestiti

na tron, ko je temelj pripravljen in trden."

"Ne menite se za take prošnje. Knez se vrne in vas lahko zopet proda —"

"In Metoda pusti v ječi."

"In po naši svobodi, s svojo močjo in s svojimi rokami smo si pridobili neodvisnost in ne damo je več iz rok. Kdo ve, kakše zveze je sklenil Svatopluk z Nemci —"

"Mislim, da ni ničesar obljubil," zagovarja Slavomir kneza, "ko bi ne bil obljubil Nemcem nadvlade, bi ga izpustili."

"Počasi, gospod, počasi. Tudi ko bi ga kar na lepem izpustili, je od nas odvisno, ako ga pripoznamo za kneza ali ne."

Vseh oči se obrnejo na drznega govornika. Bil je Mirko, ki je glasno povedal to, kar so vsi skrivali v svojih srcih, česar si niso upali naravnost izreči, sedaj pa so živahno pritrjevali govorniku.

"Svatopluk sedaj vidi, na koga se sme zanesti, na čegavo moč mora opreti prestol. Verovat je Nemcem in oni so ga ogoljufali; moči svojega naroda ni zaupal in ta ga sedaj ne mara. Mi si izvolimo kneza po svojem srcu, kneza, ki bo le v svojem ljudstvu iskal opore in moči, a ne pri besedolomnih sovražnikih."

"Niste še čuli, kaj vam piše, kaj vam ukazuje Svatopluk. Potem bode te drugače mislili in govorili. Poslušajte!"

Slavomir razproste pismo in bere:

"Mojemu ljubljenu narodu, najvdanejšemu služabniku Gospoda, vsem dragim rojakom pozdrav!"

Zbrani se zasmejejo.

"Zelo obžalujem, moji dragi rojaki, da sem s prestola pahnil svojega strica in ga pripravil v tako nesrečo. Srčno mi je žal, da sem kedaj veroval obljubam nemških gospodov in da sem z njih pomočjo dosegel vladno. V temni ječi, kamor me je ukazal vreči Karlman, sem imel dovolj časa premišljati o nezvestobi, o svojih napakah, o krivicah, ki sem jih storil vam. Moja goreča želja je, da mi vse odpustite. Vlažne stene v ječi, po katerih kaplja voda, trda tla, oškropljena s solzami, okovi, s katerimi sem bil zvezan, ti vsi vam lahko pričajo, kako obžalujem svoje pregrehe. Boga kličem za živo pričjo, da so moje besede resnične —"

Slavomir preneha. Glas se mu je nekako tresel in tudi v teži se niso več smejali. Vsi stoje kakor kipi s povešenimi glavami, oprti na dolge meče z vdelenimi ročaji.

"A ne zadostuje samo" nadaljuje vodnik, "da kdo obžaluje svoje pregreške; kdor hoče doseči popolno odpuščanje, ka-

kor želim jaz, mora tudi svoje pregrehe popraviti. Kar sem storil svojemu stricu hudega, ne morem več popraviti. Rekli so mi, da Rastislav ni več med živimi. Prosim pa milostljivega Boga, da mi odpusti ta greh. Tebi drago ljudstvo, pa hočem popraviti to, da sem te izdal, s tem, da zavržem roko ki mi ponuja pomoči, da sovražim one, katerim sem prej zaupno veroval —"

Začudenje raste na vseh obrazih.

"Svoboden sem in prost. Niso mi mogli dokazati, da bi se bil pregrešil v zvestobi proti Nemcem, da bi jim bil nastavljal past —"

"To je sveta resnica" pravi smeje se Mirko.

"In Svatoplukova največja napaka."

"Se enkrat pravim: svoboden sem in prost vezi. Spoznali so me za nedolžnega; da, Karlman me obsiplje celo z darovi in častmi. Morebiti, hoče popraviti, kar je na meni zagrešil. Lahko ostanem na nemškem dvoru. Imenovati me hoče za vrhovnega poveljnika svojih čet. Toda dobro poznam njegove skrivne namene in se mu ne dam varati. Masčevati se hočem nad svojimi ječarji, v vam pa, dragi rojaki, zagotoviti svobodo in neodvisnost za večne čase z zmago, ki jo morete doseči z mojo pomočjo. Rekel sem, da mi ponuja Karlman vodstvo vojske, sprejemem ga ter popelem čete proti vam —"

"Proti nam — Moravcem, proti svojim rojakom?"

"Le poslušajte do konca" miri Slavomir. "In delal se bom, kakor bi se hotel v resnici bojevati proti vam, da z orožjem v roki zasedem prestol in izročim Karlmanu nadvlado. Preveč mi zaupajo, kakor sem jim nekdanj jaz. Nemci so me ogoljufali in izdali, — ako jim povrnem enako z enakim, bodo prejeli čisto primerno plačilo. Vsi se umaknite pred menoj daleč notri v deželo, tja do Velegrada in tam prestopim na našo stran. Tako uničimo do dobra moč

prevarane armade in slavna zmaga bo nam porok daljšega pokoja in miru. Tam, kjer je obstal Rastislav, hočem jaz nadaljevati. Velika država moravska, z močjo orožja sezidana, naj je tudi moje geslo, moja želja. Ne bojte se prevare, govorim vam odkritosrčno, le za blagor očetnjave in ljudstva, iz ljubezni do vas —"

Slavomir postane za trenutek, dasi še ni bil pri koncu. Čakal je, kaj poretu graščaki, vojvode. Ti pa molče kakor grob.

"Če mu je le mogoče zaupati?" se vendar eden oglasi.

"Našemu orožju ali knezu?"

"Mi prav gotovo zmagamo, a knez Svatopluk?"

"Zmrdil se je, obžaluje svoje pregrehe" brani kneza Slavomir. "Bo vsaj izkušeni vladar, kakor v ognju topljeno zlato, kakor brušen drag kamen. Sam sebi bi kopal grob."

"Ne bo več zaupal Nemcem, ampak nam, ne bo se naslanjal na njih nezvestobo, ampak svojo vladno utrdi na naši zvestobi, močnatosti in ljubezni do svojega kneza."

"Se enkrat vse najsrčneje pozdravljam. Sel, ki vam izroči moj list, naj mi prinese tudi odgovor — a naj bi bil dovoljen za me! Kot sovražnik pridem v domovino, a kot zvest sin jo privijem k svojemurcu."

Vam v Bogu vse najboljše želeči

Svatopluk."

Savomir je končal, zloži list, pogleda navzoče in čaka odgovora. Na čelu moravskih gospodov je bilo videti, da se duša bojuje, da duh deluje.

"Kaj tedaj sporočite svojemu knezu, dragi moji? Ali sprejmete njegov predlog, ali

hočete doseči slavno zmago ali hočete popolnoma premagati svoje protivnike?"

Nihče ne odgovori, niti ne zmaja z glavjo.

"Ali naj sporočim Svatopluku, da odklanjate ponujano desnico, da si sami izvolite kneza?"

VESTI IZ ŽIVLJENJA AMERISKIH SLOVENCEV

James City, Pa. — Družina Frank Zaunik je bila obveščena od vojnega departamenta, da je bil 14. oktobra na otoku Palau na južnem Pacifiku ubit njen sin Pfc. Anthony Zaunik, star 23 let. K vojakom je šel lanskega oktobra in preko morja je bil poslan pred štirimi meseci. Zapušča očeta in mater, tri brate, vse tri na evropskih frontah, in šest sester — tri poročene in tri še doma. Pokojni je bil zelo priljubljen med mladino. On je prvi slovenski mladenič, ki je padel v tej vojni iz tukajšnje nasebine.

KUPITE VAŠA BOŽIČNA DARILA PRI DAVID'S ZAKAJ? KER SO NAŠE CENE NIŽJE!

Bulova ure od 24.75
Prstani z velikimi diamanti od 29.75
Moške vse-volnene obleke vrhnje suknje in zimске suknje od 24.50 naprej

David's

932-934 E. 152nd St. (5 Points)

Poslužite se našega kredita \$1.25 tedensko odplačevanje

Salt Water Sailor on Leave

Back to the sea, goes this sailor, visiting Manhattan during shore leave. He spends his time ashore watching a miniature sailboat race in the Central park pond, in New York city. Among the sea-going men, the miniature boats in the pond prove one of the biggest drawing cards for Uncle Sam's tar when visiting the city. Many of the boats entered in races are sailor-owned.

USED FAT MAGIC

Europe's Children Fight While U. S. Tots Play

Every day is play day for Jimmy, Judith and Barbara and the rest of their American playmates. In Europe, it is a sadly different story. Upper right shows four German children arrested in Aachen area for firing on American troops. According to rules of war they may be shot. Lower right shows a guard of honor of Loutakhi, Greece, children lined up to greet the Tommies when the British troops crossed the Corinth canal and liberated their village. They had been serving with the Greek underground.

Za delavce Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE ŽENSKE ZA OSKRBNICE

za poslopja v downtownu
Polni čas šest večerov v tednu
od 5.10 pop. do 1.40 zj.
Najboljša plača od ure v mestu — Stalno delo
Zahteva se izkaz državljanstva — Zglasite se
Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901
od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah
The Ohio Bell Telephone Co.

Mali oglasi

18618 St. Clair Ave.

2 trgovini, 2 stanovanji. Mesecnega dohodka \$122.50. Cena \$8900. Takoj le majhno vplačilo. Pokličite jutraj ali zvečer YELlowstone 6026.

CE POTREBUJETE novo streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopijih in domovih. Brezplačni proračun.
Universal Roofing Service
1106 St. Clair Ave. — CH. 8376-8377
Ob večerih: ME. 4767

Proda se

dobrodoča grocerijskega trgovina in mesnica, kjer se prodaja za gotovino. Tedenskega prometa je za \$1,000. Zglasite se med 9. in 10. uro dopoldne na 1403 E. 55 St., ali pa pokličite EN. 8002.

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

PAZI, SESTRA!

Nikar ne zanemarite hrbtinskih bolečin, ki so posledica mišičnih bolečin in napetosti. Položite Johnsonov RED CROSS Plaster na prvi ali hrbet-ravno na prostor. To preiskušeno sredstvo prične takoj delovati. O-greva—lajša—varuje—podpira—deluje, ko vi delate. RED CROSS Plasters so snažni, zdravniki, lahko uporabni—niso umazani, disete mazilo, ki umaza obleko, imejte vedno zalogo pri rokah. Zahtevajte pravo, slavno že nad 50 let, ki izdeluje Johnson & Johnson. SAMO 35c—v vaši lekarni.

Johnson's

RED CROSS PLASTER

Izvršujemo popravila na vsakovrstnih harmonikah
Dajemo pouk na harmonike po priznanih učiteljih

Charles M. Mosberger
3442 W. 63 St. — ME. 0048

VAŠI ČEVLJI

bodo zgledali kot novi, ako jih oddate v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvovrstno delo.

Frank Marzlikar
16131 St. Clair Ave.

Oglašajte v . . . Enakopravnosti

WAR BONDS in Action

U. S. Navy Photo
His plane forced down in the Mediterranean, this Navy flier goes back to his own ship, after being rescued by one of the modern, fast-moving destroyers bought through your War Bond purchases. More Bonds mean more and better equipment. Keep buying War Bonds regularly.
U. S. Treasury Department

ŽENSKA

za splošna kuhinjska dela

Zglasite se je v
MASONIC TEMPLE RESTAURANT
3615 Euclid Ave.
v poslopiju Masonic Temple in vprašajte za Miss Beck

MOŠKI

Tool & Dye Makers
Strojni popraviljači
Lathe Delavci
Kleparski delavci
Inšpektorji
Time Keepers

ŽENSKE

Assemblers
Inšpektorice
Dnevno in nočno delo; plača od ure, overtime in plača od mada. 10 ur dnevno, 5 dni tednu.

Stalno delo sedaj in po vsi ni.

THE BISHOP & BABCOCK MFG. CO.

1285 E. 49 St. — od St. Clair

Mali oglasi

1053 E. 76 St.

Majhna hiša za 2 družini; sobe spodaj, 3 zgornj. Cena \$3,750. Takoj le majhno vplačilo. Pokličite po telefonu 6242 ali zvečer. YELlowstone 6026.

Dom naprodaj

Hiša za 2 družini, 7 sob in kopalnica zgoraj, 5 sob in kopalnica spodaj. Parna gorkota, 3 garaže. Na 1829 E. 90 St. Cena \$7,000. Za podrobnosti pokličite Hillcrest 147 R.

Dr. Kernovo

Angleško-Slovensko berilo

(English Slovene Reader) je pripravno za učenje slovenske ali slovenske glagolice ali slovenske. Dobi se v naši tiskarni

THE DELL BRAMLEY Floral Shoppe
1264 E. 71 St. — HE. 6710
nasproti cerkve sv. Franciska
CVETLICE ZA VSAK SLAVEN
Tudi telegrafiramo naročila kampanj

ZA REVMAČNE BOLEČI PITA JTE PAIN-EXPELLER

Od 1867 god . . .
Zanesljiv liniment familijari

VABLJENI STE NA domačo zabavo V ČETRTEK NA ZAHVALNI DAN

Joe's Cafe
6702 St. Clair Ave.

Pete Srnick orkester bo igral za ples
Pričetek ob 9. uri zvečer. Prijetna zabava in najboljša pijača.

V BLAG SPOMIN

ob 15-letnici smrti nadvse ljubljene soproga in očeta

John Bostic

ki je nas za vedno zapustil dne 21. nov. 1929

Zalujoča soproga in otroci